

De danske Baptismenigheders
Forenings-Konferents,

holdt i Vejle Menighed

den 1te og 2^{den} Juni 1883.

Et Aftog af Protokollerne i Konferentsens Møder.

Nakskov.

Troft i Kjeldsens Gades Bogtrykkeri.

1883.

Efter forudgaaet Indbydelse afholdt de døbte Christne deres aarlige Missions- og Forhandlingsmøde i Vejle Menigheds Kapel den 1ste og 2den Juni dette Aar. Mødet, som tog sin Begyndelse den første Dags Morgen kl. 8, aabnedes af Brd. G. Græfe og J. P. Hansen. Br. Græfe lod Psalmen 475 affynge: „Yndig, Herre, er Din Bolig“ osv. Herpaa læste han den 122 Davids Psalme og holdt Bon, hvorefter han bod de forsamlede Brødre velkomne til Vejle, og udtalte det Ønske og det Haab, at Herren vilde være iblandt os og give os en herlig Konferents, saa at vi kunde være sammen i Fred og Enighed og gaa glade og lykkelige fra hverandre.

Br. J. P. Hansen sagde derpaa blandt Andet: „De hjere Brødre ere komne hertil med forskjellige Følelser. Nogle have fastet Øjnene paa den herlige Natur, som i al sin Ynde omgiver Vejle, og tenkt, hvor er det dog yndigt her, og hvor kunne Guds Børn her have Grund til at takke Herren? Andre have maaske tenkt ved at træde ind i Kapellet: her kan Menigheden have det godt. Her have Guds Børn en herlig Lejlighed til at takke og prije Herren. De kunde ogsaa have haft andre Tanfer, saa som: hvordan mon disse Søskende her i Vejle nu leve i Fred og Enighed med hverandre? Mon den Strid, som en Gang var iblandt dem, nu fuldstændig er ophört? Brødre, vi have haft en Del Ubehageligheder, det er sandt, og have endnu Intet at rose os af; vi tør ikke sige som Mænigheden i Laodicia, at vi ere rige og fattes Intet. Vi fattes desværre saare meget i alle Henseender, og vi maa synge med Asaph i den 73 Psalme: „Vi ere plagede den ganske Dag og vor Straf er hver Morgen der.“ Verden jubler omkring os; „thi der findes

intet Maand for dem, og de have ikke Moje som andre Menigheter." Dog uagtet dette, at vi blive plaguebe, for-agtede og misfjendte, sole vi os dog som et frelst Folk. Vi tor sige: Er der noget Sted, hvor Guds Folk har Moje og bliver foragtet saa er det her i Vejle*). Hvad Jesus siger ved Indstiftelsen af den hellige Nadverre, at han havde lidt og skulle lide, det sunne ogsaa vi sige, og som han længtes efter at nyde Paaskelammet med sine Discipie, forend han fremdeles skulle lide, saa have ogsaa vi højt nængsel efter at holde denne Konferents til sammen med Eder, Brodre, forend vi fremdeles skulle lide, hvad der endnu saar tilbage af Lidelser og Trængsler for os, og vi ere glade ved, at saa Mange ere komme, og vi byde Eder alle velkomme."

I folge Br. F. P. Hansens Opsordning, om en Broder vilde holde Bon, bade derpaa Brd. P. Andersen fra Frederikshavn og Wiese fra Vejle.

Heresfter lod den forrige Konferents Formand fore-tage Balg af en Broder til at lede Forhandlingerne. Ved Stemmesedler blev Br M. Larjen valgt til at indtage Forsædet, hvilket han dog med Bestemthed trabed sig, men roadeede i det Sted Konferentsen til at vælge en anden Mand til dette Hverv, da han haabede, at dette vilde have en bedre Indslydelse. Indtil Middag vilde han nog indtage Forsædet, efterdi der i den Tid jo ikke skulle foretages Audet, end afgives Beretninger fra Vers af Psalmen 601 assynde: "Hvor herligt og saligt, naar Brodre nu atter Sig finde forenede her om Guds Ord" osv. Herpaa udtalte han det Ønske, at vi maatte saa en herlig Konferents og have Fredens Land iblandt os; dog kunde man ogsaa være for omfindtlig, man maatte se at skille Sag fra Person, og ikke blande de to Ting

* Det samme kan vist de fleste af vore Menigheder her i Landet sige, at de ere.

sammen. Hermed erklærede han saa Konferentsen for åbnet.

Efter at man nu, gjennem Stemmesedler, havde valgt S. Hansen, J. P. Hansen, A. Broholm, S. Kvist og L. Christoffersen til Skrivere, optoges en Liste over de Afordnede. Følgende Brødre havde indfundet sig: Fra Aalborg: J. Chr. Nørgaard; fra Falster: B. Jensen; fra Frederikshavn: P. Andersen og A. Næsby; fra Hals: P. P. Schmidt; fra Jetsmark: E. Jensen; fra Kjøbenhavn: H. H. Larsen, M. Larsen og A. Broholm; fra Langeland: S. Hansen; fra Lolland: N. Larsen; fra Løgstør: P. Sønder; fra Øre: J. A. Petersen; fra Saaby og Vandløse: L. Henriksen; fra Slagelse: H. Larsen; fra N. Snede: N. Dahlgren; fra Snevre: N. Hansen; fra S. Aalborg: Chr. Nørgaard, J. Jensen og L. Christoffersen; fra Vejle: G. Grøfe og J. P. Hansen. Som Gjæster havde S. Kvist, Chr. Jensen og E. Jensen fra S. Aalborg og J. Nielsen fra Slesvig indfundet sig. Senere kom mange Gjæster, især fra N. Snede og fra den sydaalborgske Menighed.

Til Lønningsskomiteen valgtes nu: Chr. Nørgaard, Eskild Jensen, J. A. Petersen, L. Henriksen og M. Larsen.

Til Revisorer: S. Hansen, S. Kvist og L. Christoffersen.

Til at ordne de Spørgsmål, der skulde forhandles: N. Hansen, P. P. Schmidt og B. Jensen.

Tiden for Møderne blev nu fastsat at skulde være om Formiddagen fra Kl. 8 til $11\frac{1}{4}$ og om Eftermiddagen fra Kl. 3 til $6\frac{1}{2}$, da der hver Aften skulde være offentlig Forsamling Kl. 8.

De forskellige Lørere fremlagde nu dels skrevne og dels mundtlige Beretninger om Menighedernes Tilstand, samt om deres Virkdomhed i det sidste Konferentsaar. Da disse Beretninger jo som sædvanlig ville blive optagne i „Den danske Evangelist“, er det ikke fornødent at optage

dem her i Protokollen. Skjøndt der i dette Aar juft ikke blev flaget saa meget over Mangel paa Lærere som i Fjor, saa havde det dog ikke forandret sig i Henseende til at ansætte Forstandere i de Menigheder, som ingen havde. Hals Menighed var, ifølge Løftet ved Konferencen i Fjor, regelmæssig bleven besøgt af Brødre fra de 3 Menigheder: S. Aalborg, Frederikshavn og Jetsmark, og desuden havde Br. Schmidt virket i lang Tid i den. Aalborg Menighed havde vel endnu ingen Forstander, men dog 2 Brødre, som holdt Forsamlinger i den. Lignende kunde siges om Løgstør Menighed, i hvilken Br. P. Sønder har sit Hjem og ligeledes Br. Chr. Olsen, som har været paa Missionsskolen sidste Vinter. Saaby Menighed paa Sjælland var maaßke daarligst stillet, idet den ingen Lærere har og Br. Lars Henriksen, som forestaar den, jo er Forstander for Vandløse Menighed, hvor han ogsaa har sit Hjem. Den lille Menighed i Højby er nu inari uddød; den teller nu kun 4 Medlemmer, hvilke man raader til at slutte sig til Snevre Menighed, som med det samme anmodes om at tage sig af dem. Vor Br. P. Rasmussen afgik efter 13 Dages Sygeleje ved Døden den 4. Maj i sit 74 Aar. Han dode i Troen paa sin Frelser og hensov stille i Herren. Vejle Menighed havde rigtignok endnu ingen Forstander, men der var dog virket meget i den sidste Aar, uabuſig af Brd. W. Jensen, J. P. Hansen, P. Schmidt og M. Larsen og foruden dem havde jo Br. Grøe ogsaa af og til taalt Guds Ord i den. Paa Langeland, hvor det ligeledes er smaaat med Virksomheden, idet Br. A. M. Hansen er bleven gammel og svag, havde Br. Søren Hansen op holdt sig og virket efter Evne i ca. 4 Maaneder sidste Vinter.

Hvad Tilvæxten i Menighederne angaaer, da havde de, saa vidt det kan ses af Beretningerne, i Alt dobt 144, optaget af Tilrejste 21 og gjenoptaget 9, altsaa til sammen 174; men da 43 vare døde, 92 Bortrejste, 10 Fratraadte og 40 udelukte, til sammen 185, saa havde de haft en

Afgang af 11 Medlemmer — en Tilstand, man jo ikke kan være glad over, især da det som oftest er de yngre Medlemmer, der rejse til Amerika, medens de Gamle og Svage må blive tilbage, hvorfor jo ogsaa Dødsantallet har været meget stort sidste Aar.

Kun i meget saa Menigheder kunde siges at have været nogen videre Bæffelse og Fremgang. Til disse høre Bornholm, Frederikshavn, Tønmark, Kjøbenhavn, Øure og Vandløse. I nogle af de andre Menigheder varer rigtignok doble nogle saa Sjæle, men da Afgangen ved Dødsfald og døssige havde været større, saa var deres Antal af Medlemmer alligevel formindsket.

Aarsagen til, at vores Menigheder have saa siden Fremgang, kan vel suges i flere forskellige Omstændigheder. En Grund er viistnok den, at vi flettes Mænd, som med Mod og Dygtighed kunne træde op ved Siden af de mange forskellige Partiers Vedere og Førere, som mere og mere finde Fodfeste allevegne her i Landet, og som jo alle Steder soge at trenge os og at drage Folk til sig, hvilket jo saa meget lettere lykkes dem, da Salighedsvejen, de forkynde, jo er betydelig lettere, end den vi finde, Guds Ord lærer. En anden Omstændighed er den, at selv om en og anden Broder iblandt os nok kunde træde op iblandt Mængden og virke i Kjøbstæderne, saa flettes vi Midler til at leje Lokaler og deslige for, thi selv, om saadant kan gjøres nogle enkelte Gange, saa er det vanfæligt, uden store Midler, at holde saadan Virksomhed gaaende, og holde vi kun Forsamlinger et Sted nogle Gange, saa virke vi kun til Fordel for de andre Partier, som sædvanlig strax indfinde sig, naar vi have sat en Virksomhed i Gang. Man kan sige, hvad er at gjøre? og Svaret er: Vi bør virke saa godt, vi kunne og ved Siden heraf bede Gud om Velsignelse og Fremgang. Det er jo ogsaa en let Sag for ham at hjælpe os flere Midler *).

*) Ifølge den Bestemmelse, der blev taget paa Konferencen i Ær, at de danske Menigheder vilde henvende sig direkte til

Inden man sluttede Formiddagsmødet kl. 11^{3/4} omdeles Sedler til et nyt Valg af en Formand. Br. M. Larsen sluttede med Bon.

Eftermiddagsmødet tog sin Begyndelse kl. 3. Første og andet Vers af Psalmen 476 blevet afgjungne og Br. L. Henriksen holdt Bon. De nye Stemmesedler blevet nu afgivne og det viste sig, at Brd. Chr. Mørgaard og L. Henriksen var valgte med lige mange Stemmer, saa at de kunde dele Formandspladsen mellem hinanden.

Efter at Br. L. Henriksen nu havde indtaget For- sædet, fortsatte man med at afgive Beretninger. Foruden nogle af Menighedernes Lærere var det især Missionærerne, der endnu vare tilbage. Disse sidste havde virket paa følgende Steder.

B. Jensen havde, med Undtagelse af nogle mindre Besøg et og andet Sted, virket paa Sjælland, i København, i Vejle, paa Lolland og Falster. Han havde ogsaa været ved Grenaa og paa Samso.

P. Schmidt havde, med en lidt Undtagelse, indskrænket sin Virksomhed til Vendsyssel. Her havde han virket i den jetsmarkiske, frederikshavniske og Hals Menighed, dog havde han ogsaa været i den S. Aalborgske Menighed. I det Hele havde han afholdt 325 Forsamlinger.

P. Sønder havde virket paa Thyland, i Hanherred, Løgstør, N. Sønde, Syd Aalborg og andre Steder.

S. Hansen havde op holdt sig paa Langeland i omtr. 3 Maaneder og paa Øres omtr. 1 Maaned. Senere havde han været et Par Maaneder i Nordslesvig.

vore am. Brødre om hjælp, kan meddeles, at dette er stet. En Begjæring desangaaende er affendt, og Brd. P. Dam og N. P. Jensen ere anmodede om at tale vor Sag. Udfaldet vides endnu ikke.

Jens Nielsen fra Slesvig bragte nu Konferensen en kjærlig Hilsen fra vore Søkende der, men iovrigt havde han Intet at berette.

Af alle de Beretninger, der blevne afgivne, sik man det Indtryk, at Høsten er stor, men Arbejderne faa, at Hindringerne for Sandhedens Udbredelse ere baade mange og store og at vi, som Menigheden i Filadelfia, kun have „en lidet Kraft“, hvorfor det er saare fornødent at anvende og bruge denne lille Kraft paa bedste Maade. Ifølge heraf gif man nu strax over til at tale om Missionsvirksomheden i dette Konferentsaar. Lønningskomiteen, som i Middagstiden havde været sammen at raadslaa om Missionærernes Løn og deslige, foreslog nu at give Br. P. Sønder den samme Løn i dette Aar som i Før, nemlig 90 Kr. for hver Maaned, i hvilken han virkede; den gl. Br. Chr. Petersen, som hidtil en Gave af 100 Kr., og Br. Jensen ligeledes den samme Løn som i Før, nemlig 90 Kr. om Maaneden eller 3 Kr. om Dagen i den Tid, han virkede. I Henseende til Br. B. Jensen havde Komiteen tænkt, om han ikke funde prøve paa i dette Konferentsaar at virke mest i Kjøbstæderne, naar han, foruden den faste Løn, sikkert udbetalt af Foreningskassen Alt, hvad det kostede ham at leje Sale og deslige. Der var saa mange Kjøbstæder omkring i Landet, hvor vi aldrig havde forsøgt at virke, og vi burde forsøge det. Der var nu f. Ex. Aarhus, Randers, Roskilde og andre Steder. Fra Kjøbstæderne udbredte Sandheden sig lettere til Landet end fra Landet til Kjøbstæderne.

J. A. Petersen sagde bl. Andet: Jeg vil herved give min Menning tilfjende; jeg tror, at Brødrene funne virke noget mere, naar de have Kjøbstæderne som Udgangspunkt. Naar en Prædikant har sit Hjem i en Kjøbstad, saa bliver vor Værdom derved bedre bekjendt i den og i dens Omegn. Saaledes have Methodisterne haaret sig ad med deres Virksomhed og de have høstet Frugt deraf.

Førend man tog denne Sag under Forhandling, vedtog Konferensen at understøtte Br. P. Sønder med

den Sum, der var foreslaaet, og at give den gl. Br. Chr. Petersen de 100 Kr. som sædvanlig.

Skjøndt P. Sønder havde tænkt, om det ikke var bedre, at Konferentsen valgte en anden Broder til at virke i hans Sted, saa paatog han sig dog, efter Konferentsens Ønske efter Evne, at fortsætte sin Virksomhed ogsaa i dette Aar.

B. Jensen blev derpaa spurgt, om han, under de anførte Betingelser, vilde og kunde paataage sig at virke i Kjøbstæderne?

Han svarede, at han aldrig havde følt sig faldet af Herren til noget som helst Sted at bryde Icen. Han var bange for, at han, ved at begynde herpaa, vilde bestemme baade sig selv og Menighederne. Det forekom ham, at Methodisterne havde bedre Lykke med sig i denne Henseende; men de havde jo ogsaa bedre Kræfter end vi.

P. Sønder. Det forekommer mig, at B. Jensen er tilsket til at virke hvor som helst. Ved at rejse bag efter ham, faar man det bedst at vide.

N. Larsen. Skal B. Jensen virke i en Kjøbstad, f. Ex. Aarhus, saa maa han have mindst 1000 Kr. i Lon om Aaret. Skal han bo i en Kjøbstad og begynde en Virksomhed der, saa kan han ikke rojes med Lon for det halve Aar, da han saa ikke kan tage fat paa almindeligt Arbejde om Sommeren, som han kan i den Stilling, han er. Det er en Sag at virke ind i en Kjøbstad og en anden at bosætte sig i den. Det sidste holder vor Kasse ikke ud.

N. Hansen anbefaler B. Jensen til denne Gjerning og mener, han bør forsøge at virke i flere Kjøbstæder.

J. Jensen. Det er vist ikke Meningen, at B. Jensen skal bosætte sig i en Kjøbstad; men at han skal have Frihed til at virke i forskjellige Kjøbstæder i kortere eller længere Tid ligesom han synes.

B. Jensen forsikrer, at han ofte fatties Grimodighed

til at træde op paa saadanne Steder. Man burde ikke presse en Mand ind i et saadant Forhold, og gjorde man det, saa holdt han det dog ikke ud.

J. A. Petersen troede, at Kjøbstadsfolk var lige saa nojsomme og tilgængelige som Landsbyfolk. Desuden boede der jo alle Slags Folk i Kjøbstæderne.

M. Larsen. Der klages over, at Intet udrettes; jeg antager, det kommer deraf, at vi spredte vort Arbejde for meget. Lad B. Jensen gjøre et Forsøg at virke i en Kjøbstad en 3 Maaneder i Træk, ikke flytte dertil, men leje Lokaler, og lad os give ham de fornødne Penge dertil. Det behøver juist ikke at være Aarhus, men hvilken som helst Kjøbstad, og naar saa blot en Eneste bliver omvendt, saa ere Pengene ikke forgjæves udgivne. Vi kunne nok underholde ham i 3 Maaneder og længere, om det skulle være. Lad os give B. Jensen 3 Kr om Dagen, og saa forinden betale ham alle extra Udgifter.

J. A. Petersen. B. Jensen behøver jo ikke alene at prædike, men han kan holde Bibelleæsninger, Missionsmøder og deslige, og naar saadant agtes afholdt, da særlig at indbyde dertil i Avisen.

M. Larsen gjentager, at vi bør holde os noget mere til bestemte Bladje. Vi have mange Gange arbejdet og saa ere Andre komne bag efter og have høstet.

M. Larsen understøttede dette af egen Erfaring som med Nakskov, hvor de havde virket i længere Tid, men da de ikke kunde holde Virksomheden gaaende, kom den indre Mission og drog saa at sige Alle dem, der havde besøgt os, til sig.

S. Hansen vilde paa Grund af B. Jensens Frygt anbefale ham at begynde sin Virksomhed i de jmaa Kjøbstæder.

M. Larsen vilde helst begynde i de store Kjøbstæder; det var lettere end i de jmaa.

B. Jensen blev derpaa aufsat med samme Løn som forrige Aar med Anmodning om, efter det givne Forslag, at gjøre et Forsøg paa at virke i Kjøbstæderne.

Formanden spurgte nu: Vil Konferentien ansætte S. Hansen paa samme Maade som i Hvor, at han virker et Par Maaneder paa Langeland og faar deraf 180 Kr.?

N. Larsen syntes, at det var uforståeligt, at S. Hansen skulde virke i 4 Maaneder og saa ikke faa Lon for mere end 2. Han spurgte, om der ikke kunde gives ham lidt mere?

S. Hansen. Jeg er godt tilfreds som Konferentien handler. At jeg i Hvor virkede i 4 Maaneder, i Stedet for 2, var jo ikke Konferentiens Forlangende.

J. A. Peterzen ønskede, at S. Hansen kunde virke mindst en Maaned paa Thyen.

Paa Forslag af M. Larsen vedtoges, at Br. S. Hansen skal virke 2 Maaneder paa Langeland, og andre Steder efter Behag.

1. Sp. Det Spørgsmaal blev nu fremlagt: Er det ikke muligt, at Konferentien kan gjøre Noget for Vejle Menighed, at den kan faa en Prædikant?

M. Larsen foreslog Borg. P. Hansen stationeret i Vejle, og at Foreningeskassen gav ham lige saa meget i Lon som Vejle Menighed kunde gaa ind paa at give ham.

M. Hansen og Græfe udtalte det Duske paa Menighedens Begne, at faa J. P. Hansen til Prædikant, da de trængte saa haardt til en Mand, som kunde virke haade i og udenfor Menigheden.

E. Jensen fortalte, at Søskende i Hanherred ønskede, at J. P. Hansen vilde overtake en Skole der oppe hos dem. Han mente ogsaa, at J. P. Jensens Plads var i Skolen.

M. Larsen. Vejle Menighed traenger haardt til J. P. Hansen. Jeg vil deraf foreslaa, at han faar 300 Kr. Det første Aar 200 Kr. af Foreningeskassen og 100 Kr. af Vejle Menighed. Det andet Aar 150 Kr. af Foreningeskassen og 150 Kr. af Vejle Menighed og saa fremdeles med Afdrag af Foreningeskassen og Tillæg af Vejle Menighed, indtil den selv har overtaget helt at lønne ham.

J. Jensen ønskede ogsaa J. P. Hansen ansat og støttet af Foreningskassen, men kun for en Tid, da den jo egenlig ikke var oprettet til at understøtte Menighedernes Prædikanter.

Konferenten vedtog nu at give J. P. Hansen 200 Kr. af Foreningskassen paa den Betingelse, at Vejle Menighed gav ham de 100 Kr.

M. Larsen foreslog, at Br. A. Broholm, som sidste Vinter havde modtaget Undervisning i Missionsstolen i København, maatte blive ansat som Missionær til at rejse omkring i Menighederne Menigheden i København vilde understøtte ham noget, men ønskede, at Foreningskassen ogsaa skulde træde til.

Det blev derpaa foreslaet og vedtaget at give A. Broholm 200 Kr af foreningskassen, og overlade det til Menigheden i København at give ham, hvad den syntes.

Et Brev fra Br. Jens Larsen, Nørremøllegaard, blev nu læst. Han hilsede Konferenten, ønskede den Guds Velsignelse og fortalte, at hans Søster (et mangeaarigt Medlem af Menigheden) laa meget svag og saudsynsligvis sit Endeligt nær.

Etagelistens Regnskab blev nu fremlagt. I 1882 var Abonnenternes Antal 1590, og senere vare nogle enkelte Margange følgte.

Tilfor er indkommen	1706 Kr.	73 Øre
Tilfor Trykn. af 1600 Expl. gaves ...	804 Kr.	" Øre
Tilfor Indholdsfortegnelsen	21	" —
Tilfor Papir, Sejlgarn, Porto	214 —	70 —
Udgiverens Lov	300 —	" —
		1329 — 70 —

Altshaar i Overskud: 367 Kr. 3 Øre

Af disse Penge er sendt til Købh.. 316 Kr. 70 Øre

Som 10 % har Udg. beholdt . . . . . 35 —

Fradraget i Porto. . . . . " — 65 —

352 — 35 —

Haves endnu i Behold: 14 Kr. 68 Øre
Og endnu tilgode hos Abonnenter . . . . . 13 — 55 —

Tilsammen: 28 Kr. 23 Øre

Fra J. Larsen jun. Kjøbenhavn var sendt følgende Regnskab:

Mødtaget fra N. Larsen som Overstuds for Evangelisten for Året 1882	316 Kr. 70 Øre
Heraf anvendt til Udbetaling af 25 Str. Aftier	230 Kr. " Øre
J Porto	" — 86 —
	230 — 86 —

J Behold hos Undertegnede: 85 Kr. 84 Øre

Kjøbesummen paa Bladet var	1000 Kr. " Øre
J Narets Løb er der stjænket 10 Str. Aftier til Fordel for Bla-	
det, hvilket er	100 Kr. " Øre
Indtagten for Året 1882	316 — 70 —

416 — 70 —

Bladets Gjeld, den 1/4 1883 var: 583 Kr. 30 Øre

Kjøbenhavn, den 28. Maj 1883.

Johan Larsen jun.

Evangelistens Regnskab for 1883 var saaledes: Der trykkes for dette Åar 1700 Exempl. Fer Tiden haves 1608 Abonnenter.

Der var indkommet	668 Kr. 75 Øre
Før Trykning for 5 Maaneder ..	372 Kr. 50 Øre
Før 75 Blade til før 1ste Maaned..	3 — 10 —
Før Omtryk af Nr. 1 (325 Blade)..	42 -- " —
J Forsendelse og deslige.....	88 - 64 —
	516 — 24 —

J Behold: 152 Kr. 51 Øre

J Danmark assattes 1187 Blade	= ca.	1180 Kr.	" Øre
" Amerika —	374 "	436 —	10 —
" Australien —	5 "	7 —	" —
" Slesvig —	26 "	28 —	72 —
" Norge —	13 "	13 —	" —
" Sverig —	3 "	3 —	" —

J Alt assattes: 1608 Blade = 1667 Kr. 82 Øre
Udgiften for hele Året vil blive ca. 1477 — 86 —

Som Overstuds for 1883 ca. 189 Kr. 96 Øre

M. Larsen bemærkede. At Overskudet vil blive en Del mindre for i Aar end i Hvor, har sin Grund i, at der

1) trykkes 100 Bladte flere, skjondt vi endnu kun have 18 Abonnenter flere end i Hvor. Disse 100 Aar-gange havde jeg tenkt at faa assat, hvorfor jeg beder Brodrene at gjøre, hvad de kunne.

2) Saa er jo Papiret blevet lidt større, hvilket har fordyret Trykningen af Bladet med 42 Kroner for hele Aaret.

3) Og saa vare vi saa uheldige, at den første Forsendelse til Amerika i Aar gik tabt med „Cimbrias“ Undergang. For Omtrykningen af 325 Bladte maatte jeg give 42 Kr. og saa kostede det vel desuden ca. 10 Kr. at faa sendt dem til Amerika. Maar alt dette bliver fradraget maa Overskudet nødvendigvis blive uindre for dette Aar end i Hvor.

Paa Spørgsmaalet, hvorfor Evangelisten ikke blev heftet og beskaaren, som der var Tale om ved Konferencen i Hvor, blev Svaret, at Udgiveren i Samraad med Komiteen vare blevne enige om at vente dermed til Bladet var blevet betalt, da dette jo ikke vilde fordyre Udgiften for den saa lidt.

Til Komite for Evangelisten valgtes derpaa J. Larsen jun., H. H. Larsen og N. Hansen.

Eftermiddagsmodet sluttedes nu med Bon af Br. A. Broholm.

Lørdag Morgen kl. 8 aabnedes Modet med Afspugelsen af Psalmen Nr. 576: „I Østen stiger Solen op“ osv. Br. P. Sønder læste derpaa den 92 Davids-Psalme og holdt Bon. Chr. Nørgaard indtog Forstædet.

2. Sp. Et Spørgsmaal af J. P. Hansen blev nu fremlagt: Er det absolut nødvendigt, at en Forstander skal være Preædikant?

J. P. Hansen løste Rom. 12, 4—9., og bemærkede: Trods alle de Indvendinger, som have været gjorte og vel endnu kunne blive gjorte, saa vover jeg dog at fremkomme med dette Spørgsmaal, da det staar for mig, at det ikke alene er to forskjellige Embeder, men at det også kan være to forskjellige Personer. Der siges rigtigt nok, at han skal være „befrem til at lære Andre“, men jeg tror ikke, at der ved „lære“ paa det Sted alene kan forstaas, at være Prædikant. Han kan lære Andre og paa anden Maade end ved at prædike. Man kan høre en Prædiken, blive rørt, saa sin Hørelse sat i Bevægelse, dog uden at have faaet nogen egenlig Lærdom. I Mødøetning hertil kan man mættage et Raad, høre en Bemærkning i privat Samtale, som kan være belearende, og det af saadanne Brødre, der ikke kunne holde, hvad man ellers kan falde en Prædiken.

J. A. Petersen samstemmede heri, at det at være Forstander og Prædikant nok kunde være to Personer, og visle hen til Troesbekjendelsen, i hvilken det hedder: „En Eldstes og Lærers Embede ere ofte forenede i en og samme Person.“

N. Hansen aaførte 1 Tim. 5, 17., hvor det hedder: „De Eldste, som ere gode Forstandere, skal man holde dobbelt Høre værd, mest dem, som arbejde i Tale og Lærdom.“ Han bemærkede, at der altsaa var Eldste, der ikke var Lærere, og Eldste, som med det samme var Lærere.

J. Jensen spurgte, om der forelaa nogen Sag, hvorved det var fornødent at faa dette Spørgsmaal droftet og besvaret. Han mente ikke, at det juist var nødvendigt, at en Forstander absolut skulde være Prædikant, men det var vel nok det heldigste.

M. Larsen tror, at vi ikke kom Sagen saa lidt nærmere, naar vi forandrede Spørgsmaalet og lod det lyde saaledes: Er det ikke heldigst, at Forstanderen ikke er Prædikant. Efter sin Erfaring mente han at maatte svare: Jo!

P. Andersen læste 1 Tim. 5, 17, og viste hen til Orde: „mest dem.“ Han synes, at det laa i disse Ord, at en Forstander behøvede ikke at være Prædikant; men han mente dog, at det var heldigst, om disse Embeder vare forenede i en og samme Person.

M. Larsen: Naar jeg har sagt, om det ikke er heldigst, at Forstanderen ikke er Prædikant saa er det af den Aarsag, at en Forstander har mange ejendommelige Sorger og Bekymringer, som ingen Ander kan hjælpe med. Han kan være nok saa elsket i Menigheden, saa er der dog visse Ting, som han alene faar Skyld for, især naar der er Noget, som man synes gaar helt forkert. Disse Byrder trækker ham. Naar han f. Ex. gaar til Forsamling og møder en Broder, som klager over Ting, han vil have frem til Forhandling, saa kan det ikke være andet, end at det staar for hans Tanker under Prædiken, og efter Forhandlingen faar han Bebrejdelser, og saa kan han gaa hjem at græde.

J. Jensen: Det kan nok være tilfældet. Det hjælper Forstanderne bedst; men ere begge Gaver tilstede, saa tror jeg dog, det er vor Herres Willie, at de skulle bruges i Forening.

E. Jensen mente ogsaa, at vi kunne ikke bestemt stille disse Embeder ad.

J. A. Petersen. Vor Herre har nok set, at disse Ting kunde indtræffe, og derfor har han paalagt Menigheden, at den skal hjælpe Forstanderen at bære Byrderne; thi undgaas funne de jo ikke.

J. Hansen har ikke ment, at nu skulle alle Forstandere nedlægge deres Prædikeembeder, men at det dermed for Fremtiden kunde tages i Betenkning ved Valget af Forstandere, at de ikke absolut behøvede at være Prædikanter.

J. Nielsen læste Jetros Raad til Moses og viste hen til Nødvendigheden af Byrdernes Fordeling (2 Mos. 18, 13. flg.).

V. H e n r i k s e n mente, at denne Tilstand raadede i alle vore Menigheder.

E. J e n s e n mindede om Menighedens og Forstanderens gjensidige Pligter. Hvor disse bleve iagttagne paa begge Sider, der vilde det nok gaa for en Mand baade at være Prædikant og Forstander.

M. H a n s e n troede ikke, det var mere heldigt, om en Forstander ikke tillige var Prædikant eller Lærer, om man end ikke funde sige, at det var fornødent.

F. P. H a n s e n foreslog følgende Motivering: Konferensen mener, at en Menighed bør vælge den Mand til Forstander, som er bedst skikket dertil, uden Hensyn til, om han er Prædikant eller ikke. Dette blev vedtaget.

3. Sp Hvad en Menighed bør overveje, før end den beskikker en Broder til at være Forstander?

J. P. H a n s e n læste 1 Cor. 4, 1. 2., og viste tilslige hen til 1 Tim. 3, 1—7. og Tit. 1, 7—9., hvor der omtales mange forskjellige Egenkaber, hvim en Lærer skal være i Besiddelse af; men det er vist sjældent, at alle findes hos en og samme Mand. Fordi der mangler nogle enkelte, maa det gaa som ved en Skolelærereregamen, hvor Examinanden bestaar, om han end faar 0 i nogle Fag, naar han blot i de vigtigste har gode Karakterer. Noget af det Vigtigste for en Lærer er, at han befindes at være en god og tro Husholder, som Paulus skriver om, og det maa Menigheden lægge Mærke til og særligt tage Hensyn til ved hans Valg. Det maa være ham, en Trang at prædike uden Persons Auseelse, han maa være alvorlig, det maa være med ham som der staar hos Profeten Jer. 23, 33. flg. Naar han skal forkynde Guds Ord, maa det være ham som en Herrens Byrde, men den skal hvile paa ham. Det er et daarligt Kjendetegn, naar en Lærer kan gaa til Forsamling og tale om ligegyldige Ting lige til han gaar op paa Prædikestolen — det er ikke at være en tro Husholder.

Ligeledes har Menigheden sine Pligter overfor enhver ny Lærer. Det er ikke nok, at den kan sige: Nu

have vi faaet en ordineret Lærer mere; men den maa funne sige: nu have vi faaet en Lærer mere at bede for! Tillige maa den høste paa, at den har at meddele ham af sine „timelige Ting“, som Paulus taler om i Cor. 9, 7—14.

S. Hansen: De oplæste og anførte Skriftsteder indeholde mange gode Formaninger, som vi bør tage med hjem og overveje.

P. Andersen taler om, at Prædikanterne bør være Mønstre for Menigheden, derfor bør de blandt Andet være alvorlige, da det jo vilde skade Guds Sag, hvis de forte et letsindigt og overfladisk Væsen.

Chr. Nørgaard bemærkede, at man måtte se at tage alt Guds Ord med. Lærerne burde som sagt være gode Husholdere og tro, de burde være alvorlige og deslige, men Menigheden burde heller ikke glemme sine Pligter mod dem, og navnlig den Pligt at bede for dem.

M. Larsen anbefaler alle Prædikanter at læse Spurgeons Undervisning for Prædikanter. Det var godt, om al Letsindighed var borte fra Lærerne, men derfor burde de ikke omgive sig med en Glorie eller Lignende, saa at Ingen turde nærme sig dem. En Prædikant burde være en Folgets Mand, men i en god Forstand.

G. Græfe: Om jeg for min Del ikke har saa meget af dette, saa tror jeg, det er meget nødvendigt, at en Prædikant er venlig og omgængelig.

M. Larsen siger, at han har den største Agtelse for den Prædikant, som ganske alene vil gaa til den Forsamling, hvor han skal prædike.

Chr. Nørgaard minder om L. Jørgensen, der lod sin Familie føøre til Forsamlingen, for at han selv uforstyrret kunde gaa. Han mener ogsaa, det var godt, om Spurgeons Bog blev mere almindelig kendt blandt os.

J. Jensen bemærkede, at da denne Bog var dyr, om den saa ikke ved Menighedernes Hjælp kunde blive gjort tilgængelig for dens Prædikanter.

M. Larsen. Lad dem forcere hver af dens Prædikanter et Exemplar. Noget Vignende anbefales i den nævnte Bog, hvor Spurgeon taler om, at det ikke alene er Menighedens Pligt at paase, om dens Prædikant har Noget at sætte paa Bordet, men ogsaa at sørge for, at han har gode Bøger i sin Boghylde.

J. A. Petersen synes, vi være komne vel langt bort fra det omhandlede Spørgsmaal, som blev fremsat. Viist var det, at den nævnte Bog var god, han havde den; men Letsindighed, som man havde talt om, kunde ingen Bog hjælpe for. En Prædikant burde være alvorlig baade før og efter Prædiken, men derfor kunde han godt være omgængelig og ikke indesluttet i sig selv.

J. Hansen. Lad et Menneske være melankolisk, dybsindig, sanguinisk eller hvad som helst i Henseende til sit Temperament, naar det blot er naturligt. Alle kunne ikke være stobte i en og samme Form; men naar man skal prædike, maa man ligesom glemme alt Andet, der kan ligge En paa Hjerte, og det ved Holeszen af Gjerningen's Vigtighed.

Da det nævnte Spørgsmaal havde en saa stor Udstrekning sluttedes Drostelsen af samme med den Ubeslæng at anfasse den omtalte Bog.

4 Sp. Da flere og flere forskellige Troessamfund rejse sig, og da saa Mange nu om Dage udgive sig for at være troende, er der saa ikke Grund til at antage, at vore Prædikanteres Virksomhed lige over for Saadant, burde være noget anderledes end hidtil?

S. Hansen: I Begyndelsen, da Christi sande Lære fandt Indgang og Udbredelse her i Landet, og vi levede under Forfolgelse, hed det: Vi leve i farlige Tider! Da den saa omviser ophørte og vi fik Religionsfrihed, og Lønkenhed begyndte at indtræde, hed det efter: Vi leve i farlige Tider! Nu leve vi i en Tid, da man næsten alle Steder udgiver sig for at være troende. Allevegne, hvor man kommer, finder man troende, snart Gründtvigianere, indre Missionsvenner, evangelist Lutheriske,

Methodister osv. osv., og de ere alle „troende“, sjældent den Enne forkætrer den Anden og Enhver bidrager til at fordunkle Vejen til sand Christendom. De Fleste i vore Dage kunne nøjes med en halv Omvendelse; men holder ikke af at komme igjennem den snevre Port, man vil stige andensteds over. Daab behøves ikke, og at stille sig fra Verden, ofte heller ikke. Vi indrømme nu fuldt ud, at Omvendelse er det Vigtigste, men derfor er ikke alt Undet, hvad Guds Ord lærer, overflodigt. Forhen prædikede Baptisterne om Daaben, men nu næsten aldrig. Jeg tror ikke, at vi bør være saa tilbageholdende med Hensyn til at forkynde vore Anskuelser om Daaben.

M. Hansen: Det samme Spørgsmål var for i Konferensen paa Fyen. Der blev saa blandt Undet bestemmet at udgive saadanne Skrifter, som omhandlede vor Lære om Daaben.

M. Larsen: Da Br. M. Hansen har ført Talen hen paa Daabseskifter, uillader jeg mig at gjøre opmærksom paa, at Skriftet: „Hvori bestaar Daaben og hvem bør døbes?“ den Gang blev udgivet paany. Der blev affat nogle saa Hundreder af dem, de øvrige (maaske 1500 Stk.) ligge hos mig, hvad skulle de være til? Burde ikke Menighederne kjøbe dem og saa se at udbrede dem til Forsvar for Daabslæren?

S. Hansen: Min Mening var især det mundtlige Ord, men begge Dele i Forening kunne være godt.

P. Schmidt. Under mit Ophold i Hals kom flere af Tilhørerne stadigt til Forsamlingerne. Jeg følte om-sider en Trang til at tale med dem om Daaben, og da jeg ikke vilde gjøre det i en offensig Forsamling, sagde jeg ved Slutningen af en saadan, om ikke en Del af Tilhørerne vilde samles med mig, saa vilde jeg tale med dem om, hvad Bibelen lærer om Daaben. Der indfandt sig saa ca. 20 Personer. Vi læste saa de Skriftsteder, som tale om Daaben og gjennemgik dem med hverandre. Det, som bedst bliver antaget, er Bibelen's egne Ord.

J. A. Petersen tror ogsaa, vi skulle mere ørligt udtale os og ikke nøjes med det halve. Vi skulle ikke vente med at fremstætte vore Anstuelser om Daaben, indtil vi høre dem forvanskede af Andre.

P. Andersen stadsfæstede dette ved et Exempel fra Frederikshavn. Methodisterne have virket der en Del iblandt os. En Methodistpræst, Jensen fra Frederikshavn, holdt iaa en Daabsprædiken. Han læste nogle Vers i Joh. 3., og brugte naturligvis det 5. Vers til at forivare Barnedaaben med. Som andre Verdensmennesker sagde han, at det var ikke forbudt i Guds Ord at døbe Børn. Områder sagde han, at Neddyppejse var ikke omtalt i Bibelen, hverken i det gamle eller nye Testamente, uden 3 Steder, nemlig: 1. Kong Farao, som med hele sin Krigshær druknede i det røde Hav, 2. Korinthen Dathan og Abiram, som sank levende ned i Helvede, og 3. Den Gang. Jesus drev Djævlene i Svinehjorden og de druknede. Når Daabshandheden saaledes nedtrædes, er det sikkert paa Tiden, at vi paa ny høve vor Rost til Forsvar for den.

G. Græfe. Det glæder mig, at dette Spørgsmåal er kommet paa Tale. Daaben er faldet en Bitting, det er den ikke, og kan heller ikke blive det for mig. Vi bør gaa frem som Baptister: Ikke sætte vor Salighed i Daaben, men alligevel ikke tilside sætte den, da de Voxnes eller Troendes Daab har sin store Betydning.

J. Jensen. Prædikanterne ere forskelligt begavede. Vor Hovedopgave er at vinde Sjæle for Jesus, men det er ogsaa en Glæde at få dem til vort Samfund. Det maa være enhver Prædikants Opgave at prædike eller tale som Guds Ord.

N. Hansen. Ved at tale om Guds Husholdning, bliver der ogsaa Lærlighed til at tale om Daaben.

J. A. Petersen. Præsterne ere ikke saa tilbagesholtne som vi; de skjule ikke, at Daaben oprindelig skete ved Neddyppejse.

L. Christoffersen. Det er er især vore Menig-

hederſ Pređikanter, ſom have at trænke over, hvad her er bleven sagt. Det var godt, om der i ſelvre Menighederne kunde tales lidt mere om denne Sag. Det er viđt ikke ſaa let for Miſſionærer ved deres Omrejſe at prædike om Daaben og om Nådveren. Det kunde maſſe lade ſig gjøre, hvor man holdt flere Førfamlinger efter hinanden.

M. Larſen. Viſt er det, ere vi Baptiſter, ſaa vor vi vere det i Sandhed. Men Gaverne ere forſkjellige. Peter synes ſærſig at være faldet til at prædike om Daaben, derimod Paulus ikke. Det er godt at prædike Evangeliet og ſaa anbefale Tilhørerne ſelv at læſe i Bibelen. Man kan jo overbeviſe Ulovende om Daabſandheden, medens Troende ofte vanfelig lade ſig overbeviſe. Der ere Mennesker med gode Anſtuelſer, ſom føre et daarligt Liv, og Mennesker med forvirrede Beſtreber, ſom føre et christeligt Liv. Der har til alle Tider været Noget, ſom Menneskene have jvrarget sig over. I Apostlenes Tid var det Opſtandelsen, man forargede ſig over. I Reformationstiden var det Retfærdiggjørelſen, at man ſkulde blive ſalig af Maade uden fine Gjerninger. I vor Tid ligger det Forurgelige i Daaben. Om fort Tid vil det Opraab udgaa, at man skal kaste alle Værdommene til Side, ſlutte ſig sammen til en stor Fællessforening og fortie sine jæregne Anſtuelſer.

P. Schmidt vijer hen til Moodys Exempel, ſom af den Grund var velfommen blandt Alle, fordi han kun prædikede det, ſom Alle vare enige om.

J. A. Petersen mener ikke, at Paulus følte ſig faldet til at prædike om Daaben. Han havde ſrevet om den baade i Romerbrevet, Corintherbrevet, Galaterbrevet og Colossenserbrevet. Vel ſiger han, at Christus havde ikke udſendt ham for at døbe, men alligevel døbte han de Troende, enten ſelv eller lode Andre døbe dem; thi døbte bleve de.

N. Hansen vil kun ſige, at Meningen ikke er, at

der nu skal holdes særlige Daabsprædikener og deslige, men at man ved iøregne og passende Lejligheder ikke bør forglemme at fremhæve, hvad Guds Ord lærer om den.

J. P. Hansen har tænkt paa dette Spørgsmål i længere Tid. Han samstemmer med J. Jensen og flere, i hvad de have udtalt. Vi maa have Medlidenhed med Menneskene i vor Tid i Henseende til Daabsprøgsmalet. Det er ikke som i de første christne Tider. Den Gang var der ikke saa mange forvirrede Lærdomme om Daaben udbredte i Verden. Vi maa især henvise Menneskene til at læse i Bibelen, for at de kunne komme til den rette Forstaaelse af dens Sandheder.

Følgende Motivering vedtages.

Konferensen tilstaaer Ordets Ejendom, at de ved forkyndelsen af Evangeliet ikke gaa ensidig frem, men medtage det hele i Guds Husholdning.

10 Minutters Øphold.

5. Sp. Bør vi ikke gjøre mere for Søndags-skolerne, end hidtil er gjort?

S. Hansen: Da det tydeligt ses, at der paa alle Omraader før store Fremstridt, saa tror jeg, at den Tid er kommen, at Baptisterne ogaa bør gjøre større Fremstridt i Missionsvirksomhed, end hidtil er sket, og naturlig tror jeg, at vi bør gjøre Mere for Drettelse af Søndags-skoler eller Børnegudstjeneste (som vor gamle Br. Oncken hellere vil kalde det), og for at holde samme i stadig Fremadstriden. Hertil opmuntres vi

1. Fordi Børn ere i Reglen mere lærevillige og modtagelige for Ordet end Vogne. Mæsten over Alt her til Lands er det besværligt, og mange Steder endog umuligt, at saa den vognede Befolkning til at høre Guds Ord; men Børn vindes lettere. Da Føderne forkastede Evangeliet, vendte Apostlene sig til Hed-

ningerne; og naar de Gamle ikke ville høre, saa bør vi vende os til de Unge. — Det ved Rudkjøbing staar en herlig Søndagskole, som tæller 56 Børn, og dog er den næppe $\frac{3}{4}$ Åar gammel. En Dag i dette Foraar, under mit Ophold i Nordslesvig, saa jeg en Flok Børn paa Gaden. Jeg tilstaler dem strax: „Børn! derhenne holdes Församling i Aften Kl. 8; men jeg vilde gjerne have jer til at komme Kl. 7, for jeg har noget Godt at sige jer. Kom, og tag saa mange af Jeres Kammerater med, som I kan faa.“ Klokken var ikke 7, for en stor Børnesflok var samlet, og vi samledes østere siden. En Søndagskole var strax oprettet, og en Broder udnævnt til dens Leder. — Dernæst opmuntres vi fordi

2. Andre Samsund drive stærkt paa Søndagskosegjernen. Methodister, Katholiker og selv Lutheraner ere virksomme i dette Fag. Vi, som tro at have en rigtigere Opfattelse af Evangeliet end disse Samfund, bør ikke staa tilbage i Virksomhed.
3. Vinde vi først Børnene, saa vindre vi lettere forældrene. Børnene have større Indflydelse paa Forældrene, end man i Almindelighed er tilbøjelig til at tro. Foruden den Undervisning, som Børnene hjembringe, bør de ogsaa en Gang imellem have en lille Premie, saasom: et lille Billedede, et Bogmærke, en „David's Psalmer“, en „Højsanna“ osv. Over Saadant glæde Forældrene sig. Jeg har faaet en god Modtagelse i mangt et Hus, blot ved at give Børnene Gjenstande til næppe en Dres Værdi. Forældrene komme til at elske os, naar de se, at vi elsker deres Børn.
4. Det synes, som om der er Ting ogsaa i Naturen, som vil opmuntre os til at tage os af Børnene. Man ser f. Ex., at de gamle store Træer i Skovene forsvinde mer og mer, og store Stykker Land beplantes. Som en Planteskole og en Plantage er et smukt Søn, saaledes er det ogsaa et smukt Syn, at se en

Flok livlige Barn, som med Glæde tage mod Undervisning om Freiens Bej. Og som de unge Træer en Gang blive store og til praktisk Nytte for det materielle Liv, saa skal vore Barn og vor Ungdom en Gang blive gavnlige Medlemmer af Samfundet og virke til Besignelse for Guds Rige, saa Davids Bon maa opfyldes: „At vore Sonner maa være som Planter, der ere komne til Frødighed i deres Ungdom; vore Døtre som Hjørnepiller, der ere udhuggede efter Templets Stil“ (Ps. 144, 12.).

5. Den helle Jesus har ligefrem beslægt, at vi skulle tage os af Børnene, idet han siger: „Lader de smaa Børn komme til mig.“ At holde Gudstjeneste med og for de Små, er en af de Maader, paa hvilken vi kunne bære dem til Jesus. Lad os også saa ihuskomme Luthers Ord: „Skal Christendommen hjælpes paa Fode igjen, maa man jædelig begynde med Børnene!“ — Sluttelig
6. Guds Ord forjætter os Besignelse af en god Børneundervisning Den vije Salomo siger: „Opør den Unge efter hans Bejs Bestkaffenhed; endog naar han bliver gammel, skal han ikke vige derfra.“ Uvidenhed avler mange Synder, men en sund Christendoms Kundsæk har været et virksomt Middel til Manges Frelse. Lad os også husse paa, at Børnene ere det eneste, som Gud har ifjønket os, hvilket vi maa bede om og haabe paa at faa med os i Himmel.

M. Larsen: At denne Sag er jaare vigtig, have alle Christne faaet Øjet op for. Vi gaa farlige Tider i Mode; Gudsfornuægtelsen fører maasté til Forfolgelse, i hvilken det vil blive svært at være en Christen. I den forte Tid, det forundres os at leve og at virke i Fred, medens det er Dag, gjælder det derfor om for os at opdrage Kæmper til den forestaende Krig. Vi kunne ikke gjøre for meget for Søndagskolen, dog maa vi vogte os for at gaa til en Udsidde, saa at vi forsomme Menigheden for Søndagskolen. Begge bør plejes og passes,

des saaledes, at de staar i den rette Forbindelse til hinanden.

H. H. Larsen: Vi ere det christelige Parti her i Landet, der have gjort mindst for Søndagsskolerne. For os som Christne er Søndagsskolerne af særlig stor Vigtighed; thi hvad Børnene lære i dem i deres Ungdom, glemme de ikke saa let i Alderdommen. Det Menneiske, der i sin Barndom har hørt om Christus, vil ikke let beroes dette senere. Hvad vi først have faaet ind i Forstanden, gaar senere lettere ind i Hjertet og bevarer fra Friteuferi. Selv om ikke alle Børn blive omvendte i deres Ungdom, blive de dog godt bekjendte med Sandheden og staar saaledes godt rustede i Henseende til Mundskaber, naar Herren falder dem, og ville senere blive mere brugbare som Menighedens Medlemmer. Vi bør af disse Grunde gjøre endnu langt mere for Søndagsskolerne, end hidtil.

F. Jensen taser om, at ikke alene visse Brødre eller Søstre burde have Interesse for Søndagsskolerne, men de burde betragtes som Menighedens Sag, hvorfor Menigheden i sin Hælhed burde tage sig af Søndagsskolerne.

M. Larsen gjorde den bemærkning, at Søndagsskolen i en Menighed burde betragtes som dens Barn, og som ethvert Barn traengte til Røgt og Pleje af dets Moder, saaledes ogsaa Søndagsskolen af hele Menigheden, der havde at anvende sin største Omhu og bedste Krofster for den.

J. A. Petersen: Skal Søndagsskolen i en Menighed trives, da maa der ofres Noget for den, og det bør Menigheden, og ikke alene nogle enkelte Medlemmer, gjøre. Den bør ogsaa støtte Lærerne paa forskellige Maader. Kunde der ikke gjennem Evangelisten gjores Noget for at vække Interessen i Menighederne for Søndagsskolerne? og var det ikke bedst at vælge en Komite eller Bestyrelse for alle Søndagsskoler i alle vore Menigheder?

H. H. Larsen understøtter det, at Menighederne bør øøre Møget for Søndagskolerne. I Kjøbenhavn havde de i det sidste Aar anvendt 500 Kr. paa Søndagskolerne.

N. Hansen omtaler, at et Søndagskolebibliotek var meget gavnligt. I Snevre Menighed havde de et saadant, nu allerede bestaaende af 40 Bind. Børnene havde givet 5 Øre og de Boyne 10 Øre dertil, og derved var deres Laanebibliotek kommet i Stand.

J. P. Hansen taler om Søndagskolemoderne i de nærrejyske Menigheder. Strax efter Konferencen i N. Kongerslev havde man afholdt et i Aalborg By og senere var der afholdt et lignende i Braa i Bendtsjæl. Hensigten med disse Møder havde været at vække en større Interesse i Menighederne for Søndagskolerne og muligt at virke hen til, at der kunde blive oprettet en Søndagskoleforening, som dog ikke burde være en Forening udenfor Menigheden, men en saadan, som stod i den næreste Forbindelse med den.

S. Kvist bemærkede, at Hensigten med de nævnte Møder var også at fremkalde en større Forbindelse mellem Lærerne, mere Liv i Skolevirksomheden, og mere Orden i den nævnte Virksomhed.

L. Henriksen spørger: Hvad gjør andre Samfund for Søndagskolerne, efter som der siger, at vi gjøre mindst for dem af alle Partier her i Landet?

H. H. Larsen oplyste, at den „indre Mission“ til Ex. har 4—5000 Born i Søndagskolerne i Kjøbenhavn og i disse Skoler virke ca. 100 Lærere. Deres Zver gaar endog jaa vidt, at de søger at tilintetgjøre alle andre Samfunds Søndagskoler, en Zver, som vi dog ikke burde efterligne.

M. Larsen tilføjede, at den „indre Mission“ søgte at vedligeholde en indre Forbindelse mellem Lærerne og Børnene, dels ved at besøge dem i deres Hjem, og dels ved at forsyne Børnene rigeligt med Gaver. Den, der indsmigrer sig bedst med Gaver, vinder som oftest de

fleste Børn. Vi skulle også se at vedligeholde en inderlig Forbindelse mellem Lærere og Børn, men dog ikke fåsøbe dem til at besøge Søndagskolerne. Ved Siden af alt Andet, hvad vi lære dem, bør de også læres til at øfre Noget for Guds Sag. Christendommen bør være opofrende og lidende, ikke herskende og regerende.

A. Broholm mindede om, at der var blevet sagt i Møderne i Jylland, at Menighederne burde bede alvorligt for Søndagskolerne

J. Jensen anbefalede saadanue Møder, som de i Jylland, i alle vore Menigheder, da disse bidrage til at fremkalde Interessen i Menighederne for Søndagskoler. Der er nu bestemmet et Søndagskolemode i Aalborg til den 29. September, Form. Kl. 10, hvortil Lærerne også andre Steder fra herved indbades.

P. Andersen bemærkede, at Menigheden i Frederikshavn ikke synes om at oprette Søndagskoleforeninger, da de let kom til at staa iom uafhængige af Menighederne, hvilket man troede ikke vilde være gavnligt for dem.

J. A. Petersen foreslog atter at vælge en Komite til at føre Sagen videre.

M. Larsen. Det Forste, vi hørte Tale om, da vi kom sammen her til Konferencen, var, at vi alle skulle være Et. Det samme er også godt for Menighederne og Søndagskolerne. De bør være nær forbundne med hinanden. Søndagskolen bør ikke vælge Lærere uden Forstanderens og Menighedens Samtykke. Menighederne opfordres til den største Æpmærksamhed for Søndagskolen, men om Søndagskolerne end ikke selv bør vælge deres Lærere, saa er det dog godt, om de forestaa saadanue.

Efter endnu flere Ørtinger angaaende Søndagskolerne og deres Virksomhed, blandt hvilke det blev bestemmet, at Br. A. Broholm også skulde virke for Søndagskolerne, vedtages følgende Resolution:

Menighederne opfordres til at virke noget mere for

Søndagsskolerne end hidtil. Disse bør staa i den næeste forbindelse med Menighederne. Søndagsskolerne bør ikke vælge Lærere uden Raadsførelse med Menigheden og dens Eldste.

Til at anstaffe eller anvise passende Bøger til Søndagsskolerne og til i det Hele at virke i deres Interesse valgtes Brd. H. H. Larsen, F. P. Hansen, M. Larsen, S. Hansen og N. Larsen.

Mødet sluttedes nu med Bon af S. Hansen.

Eftermiddagsmødet aabnedes med Sang, og Bon af B. Jensen.

6. Sp. Have vi ikke Træng til nogle små gode Søndagsskoletraktater?

S. Hansen: Vi have nu talt om en større Interesse for Søndagsskolerne og ligesom trukket et Dov i Land ved at have jaet en Søndagsskolemisionær. Dette er en god Begyndelse, men hvorledes saa vi nu Materiale for Søndagsskolerne?

Bed en Aftemning gav Konferensen tilfjende, at den holdt det for nødvendigt, at faa flere Bornetraktater. En var allerede bleven trykket, og nogle Exemplarer af den undelte.

M. Larsen spørger, om Traktatkassen skal udrede Trykningsomkostningerne af Bornetraktater, eller om de skulle udgives og trykkes af en hørskilt Kasse?

H. H. Larsen mente, at vedkommende Søndagsskoler maatte betale en mindre Pris for saadanue Traktater og derved støtte Kassen.

J. Jensen, L. Henriksen, F. P. Hansen, N. Dahlgren og Andre mente, at naar man gav Bidrag til Traktatkassen, saa kunde det med det samme være ogsaa til dette Slags Traktater, da det var usornødent at oprette en Kasse til.

Man vedtog derpaa at udgive Bornetraktater paa

den almindelige Traktatkasses Requing, og Brodrene lovede paa Anmodning at støtte Bidrag.

7. Sp. (Af D. Ipsen, Ronne): **Hør** saa vidt der ikke havdes flere Exemplarer af vor „Troesbekjendelse“ var det saa ikke ønskeligt, at der maaatte blive trykket et nyt Oplag?

Det oplystes, at S. Hansen i Waarst havde endnu et Par Hundrede tilbage og at der maaesse være endnu flere i Oplaget i Hamborg.

8. Sp. **Forrettes Daaben altid paa en sommelig Maade i alle vores Menigheder?**

N. Larsen: Man har i Lobet af et godt Aars Lid last i Nafikovs Viser om tre Daabshandlinger (en paa Lengeland, en ved Alzhus og en i Vendbyssel), som efter bemeldte Viser skulle være udførte paa usommelige Maader. Om den Daabshandling, der skal være udført i Vendbyssel, hedder det bl. Andet, at den blev udført i Sjapis, at en Kvinde paa omtr. 40 Aar fik sig et frivilligt solgt Bad ved Stranden, at hun var ifort den samme Dragt, hvormed hun var født til Verden, at medens Andre rystede af Skulde, saa var hun glad og frejdig til Blæde og at hun uden Blusel lagde sine Figenblade fra sig, idet hun erklærede, at hun ikke blnedes for vor Herre og derfor heller ikke for Menneskene. — Hvorledes denne Daabshandling havde fundet Sted kunde Taleren ikke sige, da han jo ikke havde set den. Han vilde have indrykket et Stykke i Nafikovs Blade imod denne Beretning, men var bleven forhindret deri af en Broder, som havde fortalt ham, at man ikke alle Steder brugte passende Daabsklaeder og deslige. Han vilde kun sige, at for at Daaben fande udføres paa en sommelig Maade, hørte, at saa vel Doberen som Daabskandidaten var iført en sommelig og til Handlingen passende Klædning, at Doberen ikke nøjedes med, at han smøgede sine Venkslæder op til Stridret og sine Skjorteærmer til Skuldrene, at Daaben blev fuldbyrdet i rent Vand og passende Dybde, at Omklædningen fandt Sted paa en sommelig Maade

og at Hædlinzen blev helliget med passende Sang, Bon og Tale, saa at man i det hele kunde være uden Forargelse.

P. P. Schmidt oplyste, at den nævnte Daabs-handling var bleven udført paa en sommelig Maade. Han havde skrevet et Stykke i Avisen, i hvilket han havde oplyst dette, samt tillige gjort opmærksom paa den Mod-sigelse, benældte Inserat indeholdt, idet det fra den ene Side hed, at omtalte Kvinde var ifort den samme Dragt, hvormed hun var født til Verden, medens det saa fra den anden Side hed, at hun efter Daaben lagde sine Figenblade fra sig, og dem var hun dog vel ikke født med.

J. A. Petersen gjorde opmærksom paa, at det var godt, om man havde smaa Telte, i hvilke man kunde foretage Af- og Paaklædningen.

J. Jensen paaviste, at hvorvel man Ingen havde døbt i nogen Tilstand, saa kunde det vel ikke nøgtes, at jo en eller anden Daabshandling var bleven fuldburdet paa en, man kunde vist nok sige, usommelig Maade, og det baade i Henseende til Daabsklaedningen og til Daabsstedet. Man burde gjøre Alt muligt for, at ogsaa denne Del af vor Gudsdyrkelse foregik „sommelig og med Orden.“

P. Andersen berettede, at de i deres Menighed havde anskaffet sommelige Daabsklaedninger.

M. Hansen bemærkede, at rent Vand er nødvendigt ved en Daabshandling, eftersom det hedder i Guds Ord: „Legemet astvættet med rent Vand“, Ebr. 10, 22. For at kunne døbe i rent Vand havde Søevre Menighed maattet indrette et Daabsbassin i dens Forsamlingshus, da det ellers ikke var muligt paa hele Omegnen at kunne døbe i rent Vand og altsaa paa en sommelig Maade.

M. Larsen foreslaar, at Konferentsen retter en Opfordring til Menighederne at forrette Daaben paa en sommelig og højtidelig Maade.

Mr. Larsen fremhæver ogsaa Nødvendigheden af at have passende og sommelige Daabsklaeder, samt at fuldbyrde Daaben i rent Band. Hvor man ikke havde Daabsklaedninger, burde saadanne anskaffes, hvilke høgst burde bestaa i et ildent Understykke og et sinned Overstykke. Saaledes havde man det i Kjøbenhavn, og det havde vist sig, at dette var det hensigtsmæssigste.

Konferentien tilraader Menighederne, ifolge de Udtalelser, der ere fremkomne, at anskaffe passende Daabsklaedninger og i det hele taget at agte paa, at enhver Daabshandling bliver udført paa en sommelig Maade.

9. Sp. Er det ret, at Menighederne optage Nogen, førend denne først har underrettet sine nærmeste Paarørende derom?

J. P. Hansen, som fremsatte Spørgsmaalet, sagde: Det er et ligefrem Spørgsmaal. Vi have haft et Tilfælde, hvor der var flaget over, at En havde ladet sig døbe uden at meddele sine Paarørende noget derom, og der er blevet sagt, at det ikke er fornødent at gjøre det, dog synes det at være godt, om det blev sagt til Ens Nærmeste af Bedkommende.

L. Henriksen mente, at det var vanskeligt, da vi i saa Tilfælde for Manges Bedkommende vist nok kom til at vente længe med at kunne døbe En eller Anden, hvis Paarørende vare derimod.

Dahlgren: Der skulde i saa Tilfælde ikke søges Tilladelse dertil, men det skulde da kun meddeles dem.

B. Jensen mener, at det i Almindelighed er bedst at gjøre dem bekjendt med sin Hensigt i denne Henseende, da man hellere maa have den første Vrede end den sidste; dog kunde der voere Omstændigheder, at en Underordnet hellere maatte fortie det, da der i modsat Fald jo var Fare for, at Handlingen ikke blev fuldburdet.

M. Larsen fjendte Exempler, hvor det havde været bedst at fortie det, indtil Handlingen var udført, da det øfste gif, som Ordsproget siger: „Gjort Gjerning er halvt forsvaret.“

Man lod denne Sag ligge, da det var vanskeligt herom at tage nogen Bestemmelse, man maatte overlade det til Bedkommende selv, dog var det vist nok rigtigst, at Ens „Vandel var aabenbar i alle Ting.“

10. Sp. Skulle vi stiltiende taale alle usande Beskyldninger og Kænkelser, som af og til fremføres imod os i Aviserne?

N. Larsen: Dette Spørgsmaal slutter sig til det foregaaende om Daaben. Jeg ønsker blot at vide Brødrenes Mening.

J. A. Petersen mener ikke, at vi kunne lade alle usande Beskyldninger gaa upaatalte hen.

M. Larsen bemærkede, at om ogsaa det paagjældende Blad, som har bragt en Beskyldning frem, anmeldes om at tilbagekalde den, saa ere de andre Blad, som have optaget den efter samme, ikke pligtige til at optage en saadan Berigtigelse, og da det ikke er godt at indlade sig paa Avisfejder, saa staa vi os i Reglen bedst ved at tie stille.

11. Sp. Om Gudstjenestens ydre Form.

J. P. Hansen ønskede at høre Brødrenes Udtalinger angaaende denne Sag.

J. A. Petersen mener ikke, at det er fornødent at holde saa strængt paa Formen; men i visse Tilfælde rette sig noget efter Forholdene. Prædiken er jo ikke altid Hovedsagen. Bon og Sang er jo ogsaa til Opbyggelse, og en Afvegling kunde maa ske være god undertiden.

P. Sønder siger, at det er ikke godt for Missionærerne at vide, hvad de skulle gjøre i saa Henseende, det kunde deraf være godt, at denne Sag blev omtalt.

M. Larsen: Menighederne have vedtaget en vis Form og denne bruger man. Hvorfor skal man forandre den, naar der ikke ere føregne Tilfælde tilstede. Man maa tage sig i Agt for at gjøre Experimenter.

.12. Sp. *Vør der ikke gjøres Noget for at vække mere Trau til at læse i Bibelen?*

P. P. Schmidt: Dette er for mig et Hjerte-spørgsmål, som jeg ønsker funde blive drøftet her paa Konferencen. Der tales stadig fra Prædikestolen om, at Herrens Ord er det kosteligste, der findes; men er Herrens Ord det kosteligste Ord, vi have, saa ønsker jeg af mit ganske Hjerte, at det maa blive paaagtet. Det er ikke juft den egen Læsning, jeg mener; men at Hjertet, Sindet har Lust til Guds Ord og gjerne læser det, om end et mindre Stykke ad Gaugen. Lusten til at omgaas med det salige Guds Evangelium, saa at det læses og betragtes saaledes, at det funde blive Guds Børns aandelige Næring og frembringe en god Vært i den Retning, at Guds Børn voxe i Guds Sons Erfjendelse. Brodrene se heraf, at det ikke er den blotte Læsning, jeg taler om, men med det samme aandelig Gransking og Bon, som maa staa i Forbindelse med Læsningen. Saa snart det gaar tilbage med at omgaas med Guds Ord bestandigt, vil Bonnen blive fattig og daarlig, da den skal have Næring af Guds Ords Betragtning. Jeg ønsker, at Brodrene ville udtale sig om denne Sag.

A. Dahlgren saaude, at denne Sag var jaare vigtig, da det jo var Christendommens Hjerner; men hvorledes skal det blive iværksat? Hver Christen for sig maatte arbejde hen til dette Maal, og det ikke alene Medlemmer, men ogsaa Prædikanter. Naar de kom sammen, var det godt, om de altid førte en aandelig Samtale.

M. Hansen: Det aandelige Liv, vi ere komne til, kan ikke bestaa og udvikles uden aandelig Næring, og den finde vi bedst ved den egne Læsning og Gransning i Guds Ord. Vil man svørge, hvorfor der er saa mange svage og strøbelige Christne i vore Dage, saa er Grunden som oftest den, at de læse for lidt i Guds Ord; men derimod for meget af andre forskjellige Ting.

P. P. Schmidt: Jeg ønsker især, at Prædikanterne ville tage Sagen under Overvejelse, og ad Formannenvis Besjøe at fåa denne Mangels afhjulpen.

M. Larsen: Det gjelder om at vække Interessen for Guds Ord's Læsning, og den kan vist nok vækkes paa flere Maader. Det er sandt, hvad Br. Dahlgren sagde; men vi maa dog se til i vores Samtaler at være naturlige. Der kan paa praktisk Maade gjores noget i den Retning, for Eksempel ved Bibelklasser eller saa dannede Møder, i hvilke Bibelen studeres.

L. Christoffersen glæder sig over, at den Tanke er kommen frem, at oprette Bibelklasser i Menighederne. Der kommer nemlig en Tid, da de Unge ikke mere komme i Søndagskolen, og saa er det glædeligt, at de endnu kunne besøge disse Klasser.

13. Sp. Kunne det ikke være usdvenligt at paapege Manglen iblandt os augaade Medlemmernes hellige Forpligtelse, at opbygge hverandre og at behjende Herren for Verden?

P. P. Schmidt: Jeg anser det for twende Sygdomstegn, naar Medlemmerne forsømme deres hellige Pligt at opbygge og tjene hverandre i Kjærlighed og naar de i det daglige Liv undlade at bekjende Herren for Verden. Det er kun ved at iagttagte disse Pligter, at Livet i Gud skal vise sig iblandt os.

L. Henriksen: Hvad Br. Schmidt her anfører, er jo, hvad enhver oprigtig Christen ønsker; men at opnaa det, er noget helt andet. Jeg har stræbt derefter i mange Aar, men kan ikke sige at have naaet det.

P. Sønder: Paa Landet lader det sig ikke saa let gjøre at holde saadanne Bibelklasser, som dem M. Larsen og L. Christoffersen have talt om. Jeg har ogsaa tænkt over dette angaaende Løgstør Menighed, og vi have prøvet paa noget lignende, nemlig ved at komme en Time tidligere til Forsamlingen og saa anvende den Tid til at drøfte Skrifststeder. Jeg har sporet Interesse derfor baade hos Gamle og Unge. Jo mere man læser

i Guds Ord, desto mere vil man, og jo mindre man læser, desto mere taber man Lysten dertil; men Lysten burde aldrig tabes, men bestandig tilbage.

G. Græfe: Bibelfundstab er meget nødvendig for Guds Børn, at de kunne stadfæste deres Troesgrund af Guds Ord. Der fortelles om de gamle Valdemær, at de elstede Guds Ord, saa at flere af dem kunde næsten hele Bibelen udenad. Skulle vi være stærke, saa maa vi læse i Bibelen. Det er en stor Mangel, at mange Medlemmer ere saa lidt bekjendte med deres Bibel.

M. Larsen: Skal jeg give et praktisk Vinck i denne Retning, saa er det dette: Lad alle Medlemmer komme i Virksomhed, blive Arbejdere i Guds Rige; send dem ud med Traktater og til at aflægge Husbesøg, og de ville derved komme i den Nødvendighed, at de føle Trang til at læse i Bibelen for at kunne forsvare Sandheden, og have de først denne Trang, da ville de ogsaa føle Trang til at bede, og paa samme Tid ville de nødes til at føre et helligt Liv, da det ikke gaar at forsvare vor Lære, uddele Traktater og deslige, naar man ikke selv fører et helligt Liv.

J. P. Hansen: Der er en anden Ting, som ogsaa er nødvendig og det er Husandagt. Vi maa se at formaa alle Medlemmerne til at holde Husandagt, da det vist nok forsømmes endnu paa visse Steder.

N. Hansen fortæller om den Kamp, han havde at føre, førend han fik indført regelmæssig Husandagt i sin Familie; men at han havde høstet stor Besignelse deraf senere.

P. P. Schmidt er bange for, at Husandagten ogsaa kan forhindre den private Andagt. Personlig Omgang med Gud er endnu mere nødvendig end den følles Husandagt. Hin maa frem for Alt øves; thi funderved bliver man stillet til at holde offentlig Husandagt.

J. A. Petersen: Man kan ikke trænge ind i Guds Børns lønlige Omgang med Gud; den kan gaa for sig

uden Nogens Opmærksomhed. Om han var gaaet hen paa et ensomt Sted at bede og Nogen kom, selv om det var hans Hustru, saa rejste han sig op fra Bonnen, og han vidste, at hans Kone og Børn gjorde det samme.

P. P. Schmidt: Ingen maa mene, at jeg tilfidesætter den huslige Gudsdyrkelse, men jeg vil kun fremholde, at uden lønlig Omgang med Gud bliver al anden Gudsdyrkelse tor og daarlig.

Man forlod nu disse Spørgsmaal, som Enhver maa tilstaa ere jaare vigtige og nødvendige at lægge paa Hjerte, og man gik over til Besvarelsen af det

14. Sp. Om det kunde være tilladt at tjærne Smør om Søndagen?

Uden nogen videre Drøftelse af dette Spørgsmaal, tilraadede Konferensen paa det Bestemteste at undlade det, da det jo heller ikke kunde siges at være fornuftent, idet der kunde tjærnes Vordag Aften og Mandag Morgen.

15. Sp. Bor en Menighed ikke, ifolge Ap. Gj. 15. Kap., have Eldste, og hvad er især deres Pligter?

J. Chr. Norgaard, som fremsatte Spørgsmaalet, tænkte sig derved nogle Brødre, som skulle staa Forstanderen bi med Maad og Daad.

L. Henriksen: Jeg mener, at de Brødre, der forestaa Menigheden, ere dens Eldste. Til disse høre Forstanderen, Lærerne og Menighedstjenerne. Disse vælges af Menigheden, og den vælger hertil ikke dem, som ere nye i Troen, men de ældre, mest erfарne Brødre, saa at vi altsaa have Eldste i alle Menigheder.

M. Larsen: I København have vi Menigheds-tjener og disse ere tillige Menighedens Eldste.

Af flere Skriftsteder, som derpaa aufortes, ses det klart, at der ved Ordet „Eldste“ forstaas: Forstandere, Lærere og Menighedstjener. 1 Tim. 5, 17: „De Eldste, som ere gode Forstandere, og endvidere Ap. Gj. 20, 17; Joh. 5, 14; Pet. 5, 1; 2 Joh. v. 1; 3 Joh. v. 1.

16. Sp. Skulle vi have Missionsskole igjen til næste Åar?

B. Jensen: Ved sidste Konferents blev det vedtaget at holde en Missionsskole, og det har der nu ogsaa været i denne Winter. Det var vel ikke mere end billigt, at Konferensen hørte lidt om, hvorledes det er gaaet med den.

M. Larsen ønskede ogsaa, at en saadan Beretning blev afgiven, og tilmed, da der i den sidste Evangelist var givet Lovste om, at der vilde blive meddelt noget derom paa denne Konferents. Han havde været i København og besøgt Brødrene, som deltog i Undervisningen og funde sig alt godt derom. For sit Bedkommeende vilde han ønske, at vi fande have en saadan Fællesbelæring af Brødre hvert Åar.

M. Larsen og K. P. Hansen afgave derpaa en Beretning om Missionsskolen. Af denne fremgik det, at Kjørlighedens Mand havde været den herskende iblandt Brødrene, som vare i København sidste Winter, saa at de nærede det Haab, at denne Undervisning fuldt blive til Guds Øre og til Belsignelse for hans Menighed.

M. Larsen beklagede sig især over, at der ere Brødre højt og her i Menighederne, hvilke paa en saa-rende Maade modarbejde saadan Undervisning, idet de endog saa bruge Stikord, som „lærde Brødre“, „lærde Professorer“ osv. Vi have al Agtelse for Lærdom; Apostelen Paulus var en lerd Mand, og han udrettede mere end de andre — men vi ere ikke lærde. Om vi 6 Brødre, som vare tilsammen paa Skolen, legge al vor Lærdom sammen, saa bliver der dog ikke saa meget som een lerd Mand ud af det.

M. Larsen mener ikke, at vi nu skulle lade den Sag ligge. Hunde vi ikke, hvad viist nok var vanskeligt, saa en saadan Undervisning til førstkommeende Winter saa maaske til næste.

E. Jensen mener, at man skal undersøge Stemningen i Menighederne. Vi ville til næste Winter saa

den bedste Anledning til at se, om Interessen i Menigheden er saadan, at Missionsskolen skal fortsættes.

J. Jensen raader til, at Komiteen vedbliver at samle Bidrag, og saa kunne vi se, hvorledes det vil gaa til næste Aar.

Samme Komite gjenvaagtes derpaa til at virke i samme Øjemed som i Fjor. Disse Brodre ere: S. Hansen, B. Jensen, E. Jensen, J. P. Hansen og M. Larsen.

17 Sp. Er det fornødent at holde Konferents hvert Aar?

M. Larsen mener, at det er fornødent, at Brodrene komme sammen med hverandre, mindst en Gang om Året, da de herved lære at kjenne hverandre, udvegle Tanker og Meninger og derved mere og mere forenes til at være Et i Christus. Desuden var der dog ogsaa Ting, der ikke kunde ordnes paa anden Maade end ved en saadan Sammenkomst af Brodre.

M. Larsen: Om vi end ikke have nogen praktisk Nutte af Konferentserne, saa blive vi dog derved styrkede og oplivede, saa at, om vi end komme til dem med et bekymret Hjerte, saa tage vi dog derfra ned nyt Mod. Ved at samles med Brodrene oplives man paa ny til at fortsætte Kampen og Striden for Herrens Sag.

Konferensen var enstemmig af den Mening, at det var fornødent at holde Konferents hvert Aar.

18 Sp. Bør Menighederne tilstede, at deres Medlemmer indtræde i „Good Templar-ordenen?“

J. Jensen vilde opfordre de tilstede værende Brodre, som kendte „Good Templar-ordenen“ til at udtales sig angaaende dette Spørgsmaal.

M. Larsen formaner til, ikke at modarbejde „Good Templar“; thi den havde et godt Formaal, nemlig at virke hen til Totalasholdenhed. Man burde derfor heller ikke lægge Brodre nogen Hindring i Vejen for at træde ind i den. Efterhaanden ville dog de Christne blive

fortrængte fra Ordenen, da det rationale Parti faar mere og mere Overvægt.

Konferentsen lød hermed dette Spørgsmaal ubesvaret; dog, da der ere andre Afholdenhedsforeninger her i Landet, behøver man jo ikke at indtræde i "Good Templar", som man ikke ret kjender, men vil man staa i en Afholdenhedsforening, kan man jo slutte sig til en saadan.

19. Sp. Bør man ikke helst brugte Stemmesedler ved Afstemninger i Menighedsmøder?

J. P. Hansen anser det for heldigst.

M. Larsen ligesaa, men advarede med det samme for at agitere. Man skal saa ikke en Gang meddele sin egen Hustru, hvem man har stemmet paa.

20. Sp. Bør de danske Baptisters Historie ikke samles før det er for sent?

M. Larsen: Vore Efterkommere bør dog kjende Baptisters Historie her i Danmark; men skal det kunne lade sig gjenemfore, maa der snart gjores Noget i den Henseende, da de ældste Brodre, som ere bekendte dermed, snart ville do.

M. Larsen: Vi maa anmode Brd. Kobner, M. Niessen, A. Madsen, S. Hansen, Chr. Petersen og Andre om at nedskrive og sende os, hvad de vide i denne Henseende.

J. A. Petersen understøttede det, og ifolge Forslag af M. Larsen anmodede Konferentsen Br S. Hansen om at samle Materiale, hos hvem det kunde faas.

21. Sp. Indeholder 1 Cor. 16, 2 en Besaling for alle Tiders Christue?

M. Larsen: Dersom Apostelen har givet en Regel for det at give, saa se vi 1) hvem der skal give — En hver legge Noget til Side; 2) hvor ofte der skal gives — hver første Dag i Ugen; 3) hvor meget der skal gives — efter som Enhver har haft Belsignelse til. Overalt hvor denne Regel er fulgt, har det været til Belsignelse. Han fremlagde derpaa Regnskabet for sidste Aar, af hvilket det fremgik, at

Søreningskassen, foruden forrige Aars Overskud, havde haft en Indtægt af 1501 Kr. 67 Øre, og en Udgift af 1404 Kr. 44 Øre.

Til hedningemissionen var indkommen 1580 Kr., og af disse vare 1443 Kr. 44 Øre sendte til Missionen i Birma.

Til Traktatkassen var indkommen 261 Kr. 61 Øre, og Udgiften havde været 270 Kr. 50 Øre.

Til Missionsskolen var indkommen 517 Kr. 45 Øre, og disse vare alle anvendte i det nævnte Øjemed.

M. Larsen talte derpaa indtraengende om Nødvendigheden af at støtte Missionen baade i vort eget Land og iblandt Hedningerne. Han skildrede noget af den skæffelige Tilstand, som hersker i Indien og i Kina paa Grund af Mangel paa Kjendskab til Evangeliet.

J. A. Petersen talte ogsaa om Nødvendigheden af at samle rigelige Bidrag til Herrens Sag.

Flere Brodre ønskede, at M. Larsen vilde holde en Missionstale næste Dags (Søndag) Eftermiddag, angaaende Missionen blandt Hedningerne. Han funde dog ikke gaa ind paa deres Ønske, da han slet ikke var forberedt derpaa; men om Gud vilde og han levede, vilde han holde en saadan ved Konferensen næste Aar.

22. Sp. Invalidkassen blev derpaa omtalt.

De Brodre, som ved Konferensen i Fjor vare valgte til at udarbejde Love angaaende en saadan Kasse, havde været samlede om Middagen og bragte nu denne Sag paa Bane.

M. Larsen meddelte, at der allerede var indkommen 75 Kr. til bemeldte Kasse, og Br. P. P. Schmidt havde erholdt 10 Kr. til den i Hals Menighed.

Loveen blev nu oplæst og antaget af Konferensen. Den lyder saaledes:

Lov for Baptisterues Understøttelseskasse.

- 1) Kassen kaldes: Understøttelseskassen for traengende og affældige Baptistprædikanter.

- 2) Hensigten med Kassen er at understøtte saadanne Forstandere, Prædikanter og Lærere, som ellers ville falde Offenligheden til Ærde.
- 3) a. Hvert Medlem i Menigheden betaler til Kassen mindst 10 Øre årligt.
 b. Kun de Forstandere, øv., der have ydet mindst 2 Kr. årlig til Kassen, kunne komme i Betragtning med Hensyn til Understøttelse.
 e. Menighedens Medlemmer opfordres til at bønne Kassen med Gaver, Legater, Testamenter og ved særlige Indsamlinger.
- 4) Konferensen afgjør, hvem der skal understøttes af Kassen og hvor stor Understøttelsen skal være.
- 5) Konferensen bestemmer, hvor stor en Fond Kassen skal have, forend den yder Understøttelse.
- 6) Konferensen vælger en Bestyrelse, bestaaende af 6 Medlemmer, og disse vælge af deres Midte en Formand og Kasserer.
- 7) Regnskabet fremlægges hvert År for Konferensen, som da har Ret til at vælge en ny Bestyrelse.
- 8) Bestyrelsen er ansvarlig for Kassens Midler og at de aubringes rentebærende.
- 9) Skulde Konferensen i sin Tid beslutte at standse Kassens Virksomhed, da skal hele dens Beløb tilfaldet Hedningemiissionen.

Til Bestyrelse valgte Konferensen: S. Hansen, Eft. Jensen, M. Larsen, N. Larsen, J. A. Petersen og Chr. Nørgaard, hvilken sidste Brødrene selv senere valgte til Formand og Kasserer.

Det blev sluttelig vedtaget at lade Konferensforhandlingerne trykke som sædvanligt, hvilket blev overladt N. Larsen i Forbindelse med nogle andre Brødre. Betalingen for dem skal tilsammen med Bidrag til Foreningskassen sendes til M. Larsen.

Der sluttedes derpaa med Bøn af Br. A. Chr. Næsby.

Forskjellige Brødres Adresser.

Aalborg: H. L. Jensen, Kassebrænder i Aalborg.

Bornholm: D. Ølsen, Skomager i Rønne. — P. Holm, Terra-
kottearbejder i Rønne.

Eskildstrup: L. Andersen, Sadelmager, Allindelille pr. Ringsted.

Faaborg-Gønnen: J. Larsen, Nørremøllegaard pr. Faaborg.

Falster: V. Jensen, Lidstrup pr. Tinglev, Falster

Farre: Jens Christensen, Farre pr. Sølling.

Frederikshavn: P. Andersen, Skjellet, Tolne Station. — S. Knudsen, Melbak pr. Sindal. — V. Møller, Estrup pr. Faby.
— A. Chr. Nesby, Neder Hejsfelt pr. Sindal. — N. Chr. Holm,
Dogn, Tolne St.

Gals: N. Svendsen, Kinderup pr. Hjallerup Kro.

Jetsmark: E. Jensen, Jetsmark pr. Nabynbro. — P. Larsen,
Grædslev pr. Lykken. — Niels Poulsen Dahl, Sundby pr. Chi-
lled. — And. Jørgensen, Lyngs paa Thyholm. — J. A. Rør,
Aalstrup Mark pr. Granderslev.

Kjøbenhavn: M. Larsen, Griffenfeldsgade Nr. 29, 1. Sal, Kjøben-
havn N. — H. Larsen, Smedegade Nr. 8, Stuen, Kjøbenhavn N.
— J. Larsen, Overpolitiskehjemt, Vævergade Nr. 8, 1. Sal, Kjø-
benhavn N. — P. E. Ryding, Lille Kongensgade Nr. 5, 2.
Sal, Kjøbenhavn K. — A. Broholm, Lille Torvegade Nr. 29,
3. Sal, Kjøbenhavn C. — Holportør C. Christiansen, Genærs-
gade Nr. 8, 1. Sal, Kjøbenhavn N.

Gangeland: A. M. Hansen, Simmerballe pr. Rudkjøbing.

Volland: N. Larsen, V. Nordlunde pr. Nakskov

Vogstor: P. Sønder, Lille Aalstrup pr. Nibe. — Chr. Olsen, Vil-
sted pr. Vogstor.

Our: J. A. Petersen, Our Mark pr. Svendborg.

Slagelse: H. Larsen, Fruegade 144, Slagelse.

Sneede: A. N. Dahlgren, Fejlsstrup pr. N. Sneede.

Snevre: N. Hansen, Snevre Mark, Regstrup pr. Holbæk. — H.
Nielsen, samme steds. — N. Jensen, Søndersted Mark pr. Reg-
strup, Holbæk.

Syd-Aalborg: Chr. Uørgaard, Sejlfod pr. Aalborg. — S. Han-
sen, Vaarst pr. Aalborg. — J. Jensen, N. Kongerslev, Bælum
pr. Aalborg — Privatlejer S. Kvist samme steds. — Privat-
lejer L. Christoffersen, Oppelstrup pr. Aalborg — H. Jensen,
Malholm pr. Skjæring.

Vandsø: C. Henriksen, Skee-Eaastrup, Merløse pr. Ringsted. —
And. Aaßen, Allindelille pr. Ringsted. — P. Jensen, Parcellist
i Allindelille pr. Ringsted.

Vejle: J. P. Hansen, Kapellet, Gulkrog, Vejle. — P. P. Schmidt,
Adr. P. Andersen, Vestergade, Vejle. — G. Grafe, Horsens-
vejen, Vejle. — N. Frederiksen, Skräder i Vejle.

Andre Brødres Adresser.

- Odense:** E. C. Rymker, Missionar.
- N. Schleswig:** J. Nielsen, Miss., Wiesby pr. Nægeltønder.
- Hamburg:** Ph. Hickel, Borgfelde, Mittelweg Nr. 98.
- Berlin:** J. Köbner, Melchiorstraße 13.
- Sverige:** „Söndagsskole-Foreningen“, Örebro. — Hr. Palm & Stadlings Boghandel, Malmkilnadsgratan 40, Stockholm.
- Norge:** P. Helbostad, (Udg. af „U. S.“), Frederikshald. — G. Hübert, (Forl. af Moodys Pred.), Skien.
- N. Amerika:** U. P. Jensen, (Udg. af „Obl.“), Bapt. Theol. Seminary, Morgan Park, Ill. — J. A. Edgren, Prof., Morgan Park, Ill.

Brødrene i de forskjellige Komiteer.

(Se Adreserne.)

- De raadgivende Brødre:** C. Henriksen, E. Jensen, H. Jensen,
Chr. Nørgaard, N. Larsen og M. Larsen, hvilken sidste er
Formand.
- Før Traktatsagen:** U. Hansen, C. Henriksen, N. Larsen, A.
Aarlien og M. Larsen, Formand.
- Før Søndagsskolesagen:** M. Larsen, N. Larsen, S. Hansen,
J. P. Hansen og H. H. Larsen, Formand.
- Før Missionsskolen:** V. Jensen, S. Hansen, E. Jensen, M.
Larsen og Dørg. P. Hansen, Formand.
- Før d. d. Evangelist:** U. Hansen, H. H. Larsen og Johan Lar-
sen jun., Formand.
- Før Understøttelseskassen:** S. Hansen, E. Jensen, J. A. Pe-
tersen, M. Larsen, N. Larsen og Chr. Nørgaard, Formand og
Kasserer.

Statistik over de døde Christne i vort forbund for 1882.

Foreningerne i vort Forbund.	Medd. Antal.	Medl. Antal veb Enden af 1881		Tilgang		Utgang		Bortrejste	Døde	Borte værende	Medl. Antal v Enden af 1882	Børn i Søndags- stoler	Værende i Søndags- stoler	Jældende Bidrag	Rr.
		Stationer	Lærere og Missionærer	Gjenopt.	Bilærtre	Fra traadte	Vælgte								
Europa															
1. Dispersophile	21	49	301	5228	573	77	91	67	207	7	172	5516	1795	109	37734
2. Breugisse	25	78	321	4479	523	192	58	71	319	40	152	4670	2509	154	47728
3. Nordvestlige	23	58	207	3150	209	105	31	56	219	3	75	3142	3442	269	72409
4. Afrod. og sydl.	11	32	127	1091	104	36	19	14	73	4	14	1145	1415	97	17276
5. Rhinse	17	43	127	2046	194	128	28	21	153	23	65	2134	3076	157	31054
6. Gr. Beyer	3	13	51	474	46	3	4	11	23	11	11	482	120	15	7480
Østerrig.	2	10	88	353	139	21	5	2	1	1	37	477	235	25	6886
Danmark	22	58	121	2204	153	33	10	42	118	5	46	2189	1154	74	14670
Noske	5	15	64	1746	208	55	32	18	90	56	1877	632	48	25424	
Rusiske-tyrkiske	12	27	169	3696	376	107	87	31	59	146	4030	947	76	17788	
Saitiske	11	21	32	3626	394	122	103	37	145	142	3921	890	74	39396	
Afrika	3	4	15	625	40	21	19	5	81	1	16	602	268	35	26048
Australien	3	9	9	238	8	18	12	2	4	13	257	120	13	4587	
	158	417	1582	28956	2967	918	499	377	1492	84	945	30442	16603	1146	344875

Om de Bortrejste til overstiger de Bilærtre med 574 har sin Grund i, at disse for første delen ere rejste til Amerika.
 Delelserne følges i Karetss' Læb folgetes 22,265 Bibler og Levitanner, uddeles 693,785 Traktater, uddeles 3,888 "Bahrheitzeugen", 2,106 „Grünen Yuen“, 1596 Evg. og 1700 B. G. Skrift.

Statistik over Baptisterne i Danmark den 1te Juni 1883.

Meningheder nes Høvie	Høvstandernes Høvie	Tilgang										Utgang		Jord. Bidræg Rt. Øre	
		Meld. Antal 1. Juni 1883	Meld. Antal 1. Juni 1883	Externes Antal	Dette Årsant.	Dette Årsant.	Grafst. Årsant.	Grafst. Årsant.	Ude afste Antal	Ude afste Antal	Externes Antal				
Holbæk	Sug. Høvstander	1879	37	2	4	3	1	1	9	1	12	1	300	"	
Bornholm	Fr. & Røping	48	146	5	16	1	1	1	162	5	50	5	578	"	
Gjeddingup	S. Høvderen	61	59	2	1	1	2	1	57	1	60	2	225	"	
Gulster	S. Seinen	77	23	1	1	1	2	2	22	2	30	2	365	45	
Karre	S. Christensen	63	16	1	1	1	3	1	19	1	33	1	988	33	
Kaaborg	S. Lærten	75	14	1	1	1	1	1	15	3	15	1	68	50	
Søværnsløb	Fr. Røderen	60	213	6	22	1	1	1	8	9	2	6	211	"	
Østfj.	Sug. Høvstander	56	87	1	3	1	1	1	9	9	2	7	120	7	
Østby	Død høste klar	42	6	1	2	1	1	1	4	4	1	1	220	"	
Østsmørt	Fr. Seinen	56	275	7	22	3	2	8	1	3	286	13	130	9	
Røjebenhavn	Fr. Lærten	45	390	4	25	7	1	10	9	12	312	7	300	22	
Længesund	M. M. Hansen	40	30	1	1	1	1	1	30	6	56	3	250	"	
Gottlund	M. Lærten	57	46	1	1	1	2	2	42	6	10	1	368	"	
Gøftor	Sug. Høvstander	63	47	2	1	1	1	1	45	3	25	3	375	33	
Gute	M. M. Petersen	55	109	1	10	2	2	12	1	106	5	50	2	600	"
Gaab	M. M. Petersen	81	71	1	3	1	1	1	67	3	50	2	562	"	
Gågelse	M. Lærten	42	51	2	1	1	1	1	47	3	14	2	237	59	
Snebe	M. Dahlgreen	79	85	1	4	1	1	2	4	1	480	4	1	900	"
Snæve	M. Semper	65	45	3	3	2	1	2	45	6	30	2	365	45	
S. Kalbørg	Gfr. Mørkbaard	40	161	5	7	2	3	4	2	161	17	145	4	988	33
Bædøle	M. Gentoft	57	218	8	17	2	6	4	8	219	8	138	6	1542	12
Bæje	Sug. Høvstander	66	70	3	4	1	1	2	72	4	76	8	518	50	
		2199	58	144	21	9	43	92	10402188	112	1239	79	16849	93	